

पाणिनि गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन २०७५

पाणिनि गाउँपालिका अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: पाणिनी गाउँपालिका आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २८८ को उपधारा (२) बमोजिम पाणिनी गाउँ सभा सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७५ रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०७५ साल श्रावण १ गतेदेखि पाणिनी गाउँ क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।
२. **भूमि कर (मालपोत):** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
३. **सम्पत्ति कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (२) बमोजिम सम्पत्ति कर/घर कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
४. **व्यवसाय कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (३) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
५. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूचि (४) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
६. **विज्ञापन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (५) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
७. **मनोरन्जन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (६) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
८. **सेवा शुल्क, दस्तुर:** गाउँपालिका निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (७) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

९. **पटके सवारि साधन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सडकमा सन्चालन हुने सवारि साधनवाट अनुसूचि (८) बमोजिम पटके सवारि कर लगाइने छ ।तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ
१०. **कर छुट:** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।
११. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि:** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुने छ ।

अनुसूची १

(दफा २ वमोजिम)

भूमिकर (मालपोत)

सि. नं.	विवरण	करको दर	कैफियत
१	न्युनतम	३५।०	
२	खेत दुर्गा फाट क्षेत्र प्रति रोपनी	१६।०	
	खेत अन्य क्षेत्र प्रति रोपनी	८।०	
३	पाखो खर दुर्गा फाट क्षेत्र प्रति रोपनी	८।०	
	पाखो खर अन्य क्षेत्र प्रति रोपनी	४।०	
४	पाखो आवादी दुर्गा फाट क्षेत्र प्रति रोपनी	१६।०	
	पाखो आवादी अन्य क्षेत्र प्रति रोपनी	८।०	

अनुसूची २

(दफा ३ वमोजिम)

सम्पत्तिकर (घरकर)

सि. नं.	विवरण	करको दर	दुर्गाफाट क्षेत्र	कैफियत
१	छाप्रो, फुसको छाप्ना भएको कच्ची घर प्रति वर्ष	०।०	०।०	
२	टिन, स्लेट, ढुङ्गा, टायलको छाप्ना भएको घर प्रति वर्ष	७५।०	१५०।०	
३	आर सि सि घर १ तला सम्मको प्रतिवर्ष	२००।०	४००।०	
४	आर सि सि घर २ तला सम्मको प्रतिवर्ष	४००।०	८००।०	
५	आर सि सि घर ३ तला सम्मको प्रतिवर्ष	६००।०	१२००।०	
५	आर सि सि घर ३ तला माथिको प्रतिवर्ष	८००।०	१६००।०	

अनुसूची ३

(दफा ४ वमोजिम)

व्यवसाय कर

क्र.सं.	विवरण	वाषिक कर	दर्ता शुल्क	कैफियत
१	मदिरा पसल खुद्रा	५००।०	५००।०	
२	सुनचादी पसल	५००।०	५००।०	
३	हार्डवेयर पसल	५००।०	५००।०	
४	इलेक्ट्रीक खुद्रा पसल	५००।०	५००।०	
५	कपडा पसल / फेन्सि	५००।०	५००।०	
६	किराना पसल	५००।०	५००।०	
७	औषधि पसल	५००।०	५००।०	
८	पोलिक्लिनिक	२०००।०	५०००।०	
९	टेलरिङ्ग पसल	५००।०	५००।०	
१०	हेयर कटिङ्ग	५००।०	५००।०	
११	भाडा पसल खुद्रा	५००।०	५००।०	
	भाडा पसल होलसेल	१०००।०	१५००।०	
१२	दैनिक उपभोग्य वस्तुको थोक विक्रेता	१०००।०	१५००।०	
१३	व्यटिपार्लर	५००।०	५००।०	

१४	मोबाईल, घडि तथा इलेक्टिकल तथा इलेक्टोनिक्स सामान मर्मत	५००१०	५००१०	
१५	फलफूल तथा तरकारी पसल	५००१०	५००१०	
१६	फोटोग्राफर	५००१०	५००१०	
१७	स्टेशनरी पुस्तक पसल	५००१०	५००१०	
१८	प्लाटिकका फर्निचर तथा अन्य सजावटका सामानहरु	५००१०	५००१०	
१९	माछा मासु पसल फेस हाउस	५००१०	१०००१०	
२०	मिठाई पसल	५००१०	१०००१०	
२१	फोटोकपि फ्याक्स तथा साईवर पसल	५००१०	१०००१०	
२२	पेन्टीङ्ग व्यवसाय	५००१०	१०००१०	
२३	मोटर तथा मेसिनरी पाटपुर्जा विक्रि पसल	१०००१०	२०००१०	
२४	मोटरसाईकल तथा साईकल मर्मत पसल	५००१०	१०००१०	
२५	कम्प्युटर तथा अन्य प्रशिक्षण सस्थाहरु	१०००१०	२०००१०	
२६	तयारी सिरक डसना तथा कार्पेट तथा कुची पसल	१०००१०	१५००१०	
२७	श्रृंगार एवं सजावट सामान विक्रि पसल	५००१०	१०००१०	
२८	ठेक्का पट्टा तथा निर्माण व्यवसाय	२०००१०	क वर्ग ६००० ख वर्ग ५००० ग वर्ग ४००० घ वर्ग ३०००	
२९	डाईभिङ्ग इन्सच्युट	२०००१०	५०००१०	
३०	कन्सल्टेन्सी व्यवसाय	१०००१०	४०००१०	
३१	होटल तथा रेन्टुरेन्ट लज	१५००१०	२५००१०	
३२	होटल खाजा नास्त पसल	५००१०	१०००१०	
३३	ग्यास सिलिण्डर विक्रि पसल	१०००१०	१५००१०	
३४	मदिरा डिलर	५०००१०	१००००१०	
३५	ठेला टर्कि	२००१०	५००१०	
३६	धुम्ती व्यापार	एक दिन १०० प्रति हप्ता २००१० प्रति महिना ५००१० वार्षिक २५००१०		
३७	रिटेलिङ्ग व्यापारी पटके	एक दिन १०० प्रति हप्ता २००१० प्रति महिना ५००१० वार्षिक २५००१०		
३८	रिसोट	२०००१०	३०००१०	
३९	माथि उल्लेखित गरेका २ भन्दा बढि शिर्षकका सामाग्री बेच्ने गरी व्यवसाय गरेमा	१५००१०	२०००१०	
४०	दुग्ध डेरी दर्ता	५००१०	१०००१०	
४१	केवल नेटवर्क/डिस होम/सिमटिभी अन्य नेटवर्क	३०००१०	५०००१०	
४२	गाई पालन व्यवसाय	५००१०	नि शूलक	
४३	बंगुर पालन व्यवसाय	५००१०	नि शूलक	
४४	ईटा भट्टा	५०००	१००००	

उधोग व्यवसाय कर

४५	छापाखाना	२०००१०	५०००१०	
४६	मसला उधोग	५००१०	१०००१०	
४७	मैन बत्ति तथा चक उधोग	३००१०	५००१०	
४८	धान, तोरी, चिउरा मिल (कुटानी पिसानी)	५००१०	५००१०	
४९	जुता उधोग	५००१०	५००१०	
५०	स्टील फर्निचर आदि उधोग	१५००१०	३०००१०	
५१	फर्निचर तथा काष्ठ उधोग	१५००१०	५०००१०	

५२	पोल्टी फर्म १००० संख्या तल	५००१०	१०००१०	
	पोल्टी फर्म १००० देखि २५००	१०००१०	१२००१०	
	पोल्टी फर्म २५०० संख्या माथि	२०००१०	३०००१०	
५३	ग्रिल उद्योग	१०००१०	२०००१०	
५४	खाद्य उद्योग समसा, पाउरोटी चाउमिन चाउचाउ	५००१०	१०००१०	
५५	पेट्रोलियम व्यवसाय दर्ता	१००००१०	२००००१०	
५६	क्रसर उद्योग	२५०००१०	३००००१०	सम्बन्धित निकायमा इजाजत लिए पछि
५७	अन्य उद्योग व्यवसाय घरेलु	५००१०	१०००१०	
५८	निजी विद्यालय वार्षिक कर			
	क्याम्पस स्तर	१००००	१५०००१०	
	माध्यमिक तह	५०००	१००००१०	
	आधारभुत तह	२०००	५०००१०	
वैक, वित्तीय सस्था तथा सहकारी				
५९	वाणिज्य बैक	१००००	१५०००१०	
६०	विकास बैक	७०००	१००००१०	
६१	विमा कम्पनी	५०००	१००००१०	
६२	सहकारी सस्था	५००	१०००१०	
६३	मुद्रा सटही काउन्टर	१०००	४०००१०	

अनुसुची ४ (दफा ५ वमोजिम)

जडिवुटि कवाडि र जिवजन्तु कर

सि.नं.	विवरण	रकम (रु.)	कैफियत
१	उन प्रति केजी	१५०	
२	खोटो प्रति के जी	१५०	
३	जडिवुटि (सुन काउली लगायत) प्रति के जी	१५०	
४	कवाडि माल वार्षिक सुचना प्रकासन गरी बढिबढाउ ठेक्कामा दिने	न्यूनतम ठेक्का अंक २०००००० कायम गरी स्थानीय स्तरमा सूचना प्रकासन गरी बढावढ गर्ने	

अनुसुची ५ (दफा ६ वमोजिम)

विज्ञापन कर

होडिङ्ग बोर्ड तथा भित्ति लेखनको प्रति स्क्वायर फुट रु ५०१० लाग्ने छ ।

अनुसुची ६
(दर्फा ७ वमोजिम)

मनोरन्जन कर

सि.नं.	विवरण	रकम (रु.)	कैफियत
१	मेला सन्चालन प्रति दिन	२०००।०	

अनुसुची ७
(दर्फा ८ वमोजिम)

कर, दस्तुरका तथा सेवा शुल्कका दरहरु

सि.नं.	विवरण	रकम (रु.)	कैफियत
१	नाता प्रमाणित	३००।०	उपचारमा निशुल्क
२	जन्म मिति प्रमाणित	२००।०	
३	आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित	१००।०	उपचारमा निशुल्क
४	आर्थिक अवस्था सम्पन्नता प्रमाणित	५००।०	
५	नागरिकता सिफारिस	१००।०	
६	नागरिकताको प्रतिलिपि सिफारिस	२००।०	
७	स शुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस	५०।०	
८	फरक फरक नाम, थर, जन्म मिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिश	पेन्सनको लागि ५००।० अन्यका लागि २००।०	
९	नाम, थर वा जन्म मिति संशोधनको सिफारिस	३००।०	
१०	नामसारी गर्न सिफारिस	३००।०	
११	जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस	५००।०	
१२	जिवित रहेको सिफारिस	५००।०	वैदेशिक प्रयोजनका लागि
१३	पालनपोषणको लागि सिफारिस	५००।०	
१४	बैवाहिक अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	१,०००।०	
१५	धारा जडानको लागि सिफारिस	२००।०	
१६	विद्युत जडानको लागि सिफारिस	२००।०	
१७	नावालक सिफारिस	१००।०	
१८	व्यक्तिगत घटना दर्ता :		
	जन्म दर्ता विलम्ब शुल्क	५०।०	३५ दिन पछि
	जन्म दर्ता सेवा शुल्क	१००।०	
	मृत्यु दर्ता विलम्ब शुल्क	५०।०	३५ दिन पछि
	मृत्यु दर्ता सेवा शुल्क		

	विवाह दर्ता विलम्ब शुल्क	५०१०	
	विवाह दर्ता सेवा शुल्क	५००१०	
	सम्बन्ध विच्छेद विलम्ब शुल्क	५०१०	
	सम्बन्ध विच्छेद सेवा शुल्क	३००१०	
	वसाई सराई विलम्ब शुल्क	५०१०	
	वसाईसराई सेवा शुल्क जानेको लागि मात्र	७००१०	
१९	विभिन्न दलित, जनजाति तथा थर प्रमाणित	२००१०	
२०	पारिवारिक विवरण सिफारिस	५००१०	
२१	चारकिल्ला प्रमाणित	५००१०	
२२	मुचुल्का प्रमाणित	२००१०	विपदमा निशुल्क
२३	विवाह प्रमाणित वा अविवाहित प्रमाणित	५००१०	
२४	अंग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित	५००१०	
२५	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित	५००१०	
२६	हकवाला वा हकदार प्रमाणित	५००१०	
२७	कागज र मंजुरीनामा प्रमाणित	५००१०	
२८	जग्गा मूल्यांकन सिफारिस प्रमाणित	५००१०	
२९	व्यापार व्यवसाय बन्द भएको, संचालन नभएको वा व्यापार व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस गर्ने	२००१०	
३०	मिलापत्र कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस	५००१०	;मिलापत्र गर्ने दुवै पक्षबाट
३१	पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस	३००१०	
३२	जग्गा धनीपूजा हराएको सिफारिस	२००१०	
३३	कित्ताकाट गर्न सिफारिस	३००१०	
	हाल साविक	२००१०	
३४	सम्पति मुल्याङ्कनमा	मुल्याङ्कन अंकको ०.१५%	
३५	उद्योग ठाउँसारी गर्न सिफारिस	१,०००१०	
३६	विद्यालय खोल्न सिफारिस (सामुदायिक)	५००१०	
३७	विद्यालय कक्षा थप गर्न सिफारिस (सामुदायिक)	५००१०	
३८	विद्यालय ठाउँसारी गर्न सिफारिस (सामुदायिक)	५००१०	
३९	विद्युत सिफारिस (श्रिफेज)	५००१०	
४०	स्थायी वा अस्थायी बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	५००१०	
४१	सम्बन्धविच्छेदको सिफारिस	३००१०	
४२	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	१,०००१०	वैदेशिक प्रयोजनका लागि
४३	नक्कल प्रमाणित दस्तुर	५००१०	
४४	व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्रको नक्कल प्रति	३००१०	
४५	व्यवसाय दर्ता लगत कट्टाको सिफारिस	५००१०	
४६	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिस (आर.सि.सि.)	१,०००१०	
४७	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिस (कच्ची घर)	२००१०	
४८	नीज क्षेत्रका रुख कटान सिफारिस (प्रति रुख)	१००१०	गोलाई २ फुट भन्दा कमको रु.५० व्यवसायिक प्रयोजनका लागि
४९	सुनकाउली कटान सिफारिस प्रति फाईल	२,०००१०	
५०	मिलापत्र दस्तुर	५००१०	
५१	घरबाटो सिफारिस	३००१०	
५२	संस्था दर्ता सिफारिस	५००१०	

५३	कर किलियर सिफारिस (स्वदेश)	५००।०	
	कर किलियर सिफारिस (विदेश)	१०००।०	
५४	उद्योग दर्ता सिफारिस		
	(क) साना	१,०००।००	
	(ख) मझौला	३,०००।००	
	(ग) ठूला	५,०००।००	
५५	निजी विद्यालय संचालन अनुमतिको सिफारिस		
	(क) आधारभुत	४,०००।०	
	(ख) मा वि	६,०००।०	
	(च) स्नातक तह	१०,०००।०	
	निजी विद्यालय कक्षा थप अनुमतिको सिफारिस		
	(क) आधारभुत	२,०००।०	
	(ख) मा वि	३,०००।०	
	(च) स्नातक तह	५,०००।०	
५६	वैदेशिक प्रयोजनका लागि अंग्रेजी भाषामा गरिने सबै प्रकारका सिफारिस	५०००।०	
५७	राहदानी दस्तुर (भारतका लागि)	२००।०	
५८	योजना माग दस्तुर	०।०	
५९	व्यवसाय दर्ता सिफारिश	३००।०	
६०	नक्सा पास दस्तुर (नक्सा पास शुल्क प्रति वर्ग फिटका दरले)		
	क) आर.सि.सि. भवन		
	१००० वर्ग फिट भन्दा थोरै	४।०	
	१००० वर्ग फिट भन्दा धेरै	६।०	
	ख) कच्ची घर		
	१००० वर्ग फिट भन्दा थोरै	१।०	
	१००० वर्ग फिट भन्दा धेरै	१।५०	
	ग) आर.सि.सि. बाहेकका भवन		
	ईटा, ढुङ्गा, ब्लक, सिमेन्टको गाह्रो, टिन, टायल छाप्ना (प्रति वर्ग फिट)	१।०	
	ईटा, ढुङ्गाको गाह्रो माटोको जोडाई टिन (प्रति वर्ग फिट)	१।०	
	ट्रसमा टिनको छाप्ना (प्रति वर्ग फिट)	१।०	
	अस्थायी कच्ची घर टालीले बारेको	१।०	
	घ) दस्तुरहरु		
	प्राविधिक प्रतिवेदन दस्तुर	३००।०	
	थप निर्माण दस्तुर (प्रति वर्ग फुट)	२।०	
६१	निवेदन फाराम दस्तुर		
	नक्सा पासको निवेदन फाराम दस्तुर (किताव)	५००।०	
६२	नक्कल उतार प्रमाणित (प्रति पाना)	५।०	
६३	गाउँ पालिका क्षेत्र भएर बाहिर निकास हुने पशुपन्छिमा लाग्ने निकास दस्तुर		
६४	माथि उल्लेखित बाहेकका सबै किसिमका सिफारिसहरुमा सिफारिस दस्तुर	३००।०	
६५	शैक्षिक विकास कोष	२०।०	

--	--	--	--

अनुसुची ८
(दफा ९ वमोजिम)

पटके सवारी साधन कर

सि. नं.	विवरण	करको दर	कैफियत
१	बस, ट्रक	१००	
२	ट्याक्टर, मिनीबस, माइक्रो बस, मिनी ट्रक	८०	
३	व्यवसायिक प्रयोजनका निजी तथा भाडाका जिप, कार, भ्यान (सरकारी र स्कूलका वाहेक)	५०	
४	हेभि ईक्विपमेन्ट	२०००	
५	निजी जीप, कार, भ्यान	२०	